

Investigation of Prospective Elementary Teachers' Drawing Skills and Their Attitudes towards Drawing Practices

Kazım ARTUT*

Çukurova University, Education Faculty, Adana/TURKEY

Article Info

DOI: 10.14812/cufej.381811

Article history:

Received 20.01.2018

Revised 31.03.2018

Accepted 04.07.2018

Keywords:

Design drawing,
drawing problems,
Prospective elementary teacher,
visual arts.

Abstract

Drawing works is important because it is the basis of the studies supporting the development of visual perceptions, creative thinking and artistic design power of prospective elementary school teachers. It is known that some adults do not go above the level of development they have achieved in primary and secondary school in terms of drawing skills. It is a frequent occurrence that many adults who have been educated at a higher level in other fields but not in arts are still drawing like children and using template figures. For this reason, it is considered important to focus on the drawing skills that individuals are expected to earn in the art education process. In context with this, in this research, it has been aimed to investigate views related to design- drawing works that prospective elementary school teachers conduct within visual art class. The research is a descriptive survey model. The sample of this research consists of 83 elementary prospective teachers (45 female, 38 male) studying at a state university elementary education classroom teaching program in the Turkey's southern region. A questionnaire developed by the researcher was used as the data collection tool. Analysis of data obtained from the questionnaire was performed through descriptive statistics. The research findings show that most of prospective elementary teachers don't know drawing techniques and how to start drawing. Moreover, most of the prospective elementary teachers experience problems about composition and perspective during drawing. In addition, the findings indicate that prospective elementary teachers worry during the drawing works.

Öğretmen Adaylarının Desen Çizimine Yönelik Problemlerin İncelenmesi

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cufej.381811

Makale Geçmişi:

Geliş 20.01.2018

Düzeltilme 31.03.2018

Kabul 04.07.2018

Anahtar Kelimeler:

Akademik başarı,
Üniversite yaşamına katılım,
Öğrenci kazanımları,
Yapısal eşitlik modeli,
Üniversite öğrencileri.

Öz

Desen çalışmaları, sınıf öğretmeni adaylarının görsel algı, yaratıcı, eleştirel düşünce ve artistik tasarım gücünün gelişimini destekleyen çalışmaların temelini oluşturması bakımından önem taşımaktadır. Bazı yetişkinlerin çizim becerileri bakımından ilk ve ortaokul döneminde eriştikleri gelişim düzeyinin üzerine çıkamadıkları bilinmektedir. Sanat dışında daha üst düzeyde eğitim almış olan birçok yetişkinin halen çocuklar gibi çizim yaptıkları, şablon figürleri kullandıkları sıklıkla rastlanan bir durumdur. Bu nedenle bireylerin sanat eğitimi sürecinde kazanmaları beklenen çizim becerilerine odaklanmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada sınıf öğretmen adaylarının görsel sanatlar dersi kapsamında yaptıkları desen çizim çalışmalarına ilişkin görüş ve problemlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın örneklemini, Türkiye'nin güney bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesi, sınıf öğretmenliği programına devam eden 45' i kız ve 38'i erkek olmak üzere 83 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Anket formundan elde edilen veriler betimsel istatistik teknikleri ile çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, sınıf öğretmen adaylarının çoğunun desen çizim tekniklerini ve çizim yapmaya nasıl başlayacaklarını bilmediklerini göstermektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının çoğunun, desen çizimi yapacakları modeli kâğıda sığdırmakta, çizimlerinde derinlik etkisi vermekte zorlandıklarını göstermektedir. Bunun yanı sıra bulgular, öğretmen adaylarının desen çizim çalışmaları sırasında kaygılandıklarını da göstermektedir.

* Author: kartut@cu.edu.tr

Introduction

Humans are born with the ability to define, explain and interpret the environment and nature in which they live. When these abilities are supported in appropriate environments, every person can perceive, explain and interpret himself, environment and nature in which he lives in different ways. In this context, art education aims to make a person to be able to perceive nature and life and express his feelings and opinions in different artistic ways. Bowker (1997) states that artistic activities also support the other learning styles (cognitive, visual, affective and kinaesthetic). It can be said that this process of expression is realized as a result of the person's visual perception, visual culture, knowledge, skills and experiences. Making art is also a special discipline field that is based on freedom, originality and creative principles as part of a person's understanding, explaining and interpreting himself and his environment, which develops in consequence of the person's knowledge and experiences.

In art education, the actions of drawing pictures / designs are accepted as one of the most effective methods in the person's expressing himself and explaining events, cases and facts as an artistic process in the field of plastic arts. The action of drawing requires a cognitive process that is more complex than a simple muscular movement. According to Frith and Law (1995), drawing-oriented cognitive processes develop as a result of the relationships between the individual's biological and artistic physiological behavioural designs.

All works which are performed by lines are defined as designs in art activities. Design, in other words, the skill of linear design forms the basis of painting. Sale and Betti (2004) emphasize that the action of drawing has a creative and critical meaning in aesthetic implementations in today's art so it is necessary for it to be re-evaluated in context of complex reactions and innovative implementations about the fields of drawing and designing (artistic) (p.3). Rockman (2000) expresses that prospective artists have started their basic art educations with drawing in today's colleges, universities and professional art schools like the academies in the past (p.8). The reason of starting the basic art education with drawing is because it is the simplest way of expressing emotions and opinions.

In the works related with fine arts, arrangement of the visual components about objects and the line, light and colour relationship between the objects in painting and sculpture are materialized by designs (Fairholt, 1969). Drawing designs is a visual artistic process and it forms the initiative stage of the problem-solving process of artistic problems. It does not have strict rules, it has an authentic way of expression and it is the combination of line and opinions. Drawing designs is the artist's description and interpretation of the object. Sketch drawings are visual notes which take the nature as a reference.

Design that is built on lines is an artistic result which is revealed by creative effort to solve a problem (Brainard, 2003, p. 2). Drawing designs is a mental activity. Design is a linear way of expressing visual perceptions that are imagined, designed, planned and thought and it underlies the basis of plastic arts. The process of drawing design in which all senses are activated design is mostly an outcome of a simple artistic practice of dynamic activities that are thought and designed mentally. These practices are important artistic way of expressing to enable the organization of the connections between the components and objects forming the model. In other words, the action of drawing depends on seeing what you look, thinking of what you see and interpret. Besides, it provides the perception and comprehension of the relationships among shapes, objects and assets which create opportunities for the development of visual perception. Furthermore, it is also expressed in the researches that drawing improves the spatial reasoning skills (National Council of Teachers of Mathematics (NCTM), 1989, in Paksu, 2013).

According to White (2012), drawing is an artistic practice beyond reflecting what appears. Drawing is a language which has a distinctive fiction, rules, grammar and metaphors. No matter what kind of drawing it is, the action of drawing transforms visual perception, comprehension and thinking into images. It teaches us to think and see with our eyes. Hubbard (1986) refers to human's seeing ability and its importance in drawing designs and underlines that the action of drawing means re-exploring the world by seeing it clearly and it is a way to the purpose or vision which are aimed to be reached (p.43).

He also emphasizes that learning to see is an extremely important factor in this process like breathing in drawing

The skills of drawing from a model are important actions in terms of providing ideas about the individual's skills of visual perception. It is believed that drawing designs from models are important aesthetic efforts at which the individual's seeing abilities and experiences and awareness is realized. İnceoğlu, Gürer and Çil (1995) state that visual thinking and perception explain the process of imagery and drawing. Works with live models teach observing the model with details, placing the whole onto the surface of painting, expressing the appearances correctly with lines by balancing between the whole and pieces and figuring the volume and plan by using line values according to the light. These studies can be expressed as the basic ones that are needed to be carried out for visual art (Mant, 2007).

Design, in other words drawing skill, provides the perception and comprehension of the relationships between shapes, objects and assets which enable the development of visual perception. Konig (2006) expresses that the action of drawing is mental like many kinaesthetic activities and it is a dynamic coordination between hands and eyes (p.17). According to Barnes (1989), the action of drawing is a way that records our opinions (p.113). Unlike a cameraman who records everything he sees, our perception of world is selective and drawings show the capacity to choose the details from the complex images which we see. In fact, drawing is an image which coincides with what we dream about and what we are used to.

Skill of paying attention is important in design drawing in terms of what is perceived and how it is perceived. A good drawing requires the perception of the entirety of a topic, i.e thematic model, and its transmission onto the paper properly. It is, therefore, necessary to comprehend and perceive the distances and rates between the objects that form the model correctly. The process of perception is also one of the important factors in the design drawing works. Human perceptions continuously change and they form the basis for the success in determining the basic qualities of the model which is drawn in terms of to what extent model is focused and how it is perceived.

Yıldırım (1998) states that observations obtained by indirect ways are not as effective as the ones obtained by direct ways (p.28). Sahasrabudhe (2006) emphasizes the importance of visual perception in art and underlines that looking at the objects and events from different perspectives such as metaphors and symbolic representations should be taught. Rockman (2000) claims that making the individuals acquire good drawing skills means the encouragement of a sharp visual awareness against the world and concrete facts (p.8).

The problems which most people face with while drawing result from interventions of rational processes that tend to dominate the human's way of thinking. It is seen that many people who have just started drawing naturally tend to draw assets or objects just as they look with the concern of drawing an analogy of them. The first problem here is perceptual. He has to learn to look at things from different aspects. The second problem is technical. It is creating the things that the eyes had learnt to see with the same effect onto the paper. Many people can learn how to draw by adequate eye-hand coordination but most of them had not learnt this coordination before. Learning how to draw is a technical and cultural achievement like learning how to write, it is not biological (Robinson, 2003, p.153). In addition to the technical aspect of drawing, the quality of the materials that are used in drawing is also important. Astin (1993) expresses that it is important to have various expedient materials which are used in drawing and painting and to know the limitations and opportunities by addressing to the necessity of having technical know-how behind every artistic work.

Drawing is an action which can be learnt and improved. Significant acquisitions about this issue can be gained in a well-planned teaching process. Barber (2005) states that learning how to draw is not difficult, everybody learns how to walk, speak, read and write at early ages and drawing is not a more difficult action than these ones as a result of a series of practices (p.7). Brookers (1986) reflects that emotions and opinions are important in teaching drawing (p.3). He also emphasizes that drawing activity helps to explore the individual's emotions and to improve the potential which will provide pre-learning

for drawing experiences. Furthermore, he underlines that the adults who receive drawing education improve their drawing skills strongly and the adults who draw on their own can also gain significant acquisitions.

Chapman (1992) verbalizes by emphasizing the necessity and importance of frequently drawn sketches in the development of drawing skills that the sketches are instant quick drawings for notes and artistic plannings, they provide a basis for the planning of other authentic works and they are important tools in maturing the opinions and strengthening the visual skills (p.149). Drawing practices can be analysed under two sections as intuitional and analytic. The process of drawing is developed by the dialogue between these two concepts depending on the type of drawing (Astin, 1993). In this context, it can be said that frequently made drawings provide opportunities for the development of the individual's artistic, intuitional and analytical thinking skills (p.98).

It is known that a child generally gives some reactions such as *"How will I draw? Where will I start?"* at the beginning when he is given a paper and pencil. Similar reactions can also be given by teenagers or adults. Edwards (2011, p.68-69) states that adults mostly come to a state of timid, shy and worried all of a sudden when they are wanted to draw a human face or a figure. He also expresses that adults present opinions such as *"No, I can not do it. It has always been terrible what I have ever drawn. It was usually awful as if a child drew it"* or *"I do not like drawing. It makes me feel stupid"* when they face a situation like this. In addition to this, Edwards (2011) emphasizes that the individuals who do pre-study drawings might experience the similar emotions.

The remark which defends that drawing is a learnable and improvable action presents the necessity to focus on the education and training processes. In education and training process, curricula, education and training programs and teachers are important components. When the objectives of the Ministry of National Education Visual Arts Course Curriculum for Elementary Schools are analysed in context of curricula, it is seen that the following statements take part;

- who have visual literacy and perception and aesthetic awareness,
- who have knowledge, skills and understanding about the basic concepts and implementations in the field of fine arts,
- who express his opinions by using knowledge, materials, skills, technique and technology effectively and safely in the fine arts works,
- who associate the fine arts with other disciplines

Elementary school education in Turkey is mostly given by state schools. Fine arts courses are carried out by elementary school teachers in these schools and they are responsible for making the students gain acquisitions in line with these objectives.

When it is taken into consideration that child's not being afraid of drawing and getting enough support at early ages is effective on their development, the importance of elementary school teachers reveals more clearly. In this regard, it can be said that elementary school teacher is one of the most important components in the education and training of the children aged between 5-6 and 9-10. The attitude of elementary school teachers towards drawing designs will undoubtedly be effective in determining the classroom activities. In line with these reasons, the drawing skills of elementary teachers and their attitudes towards drawing have been the main concern of this research.

When the art education which had been received by prospective elementary school teachers before is taken into consideration, it is known that the education that was received in both theoretical and practical art fields was limited. It can be said that one of the problems that prospective elementary teachers face with during art education courses is artistic practices for drawing. It is believed that prospective elementary teachers who meet with the anxiety to make the analogy to the original especially in the process of drawing from the model can experience indecision and anxiety about how to overcome these basic problems.

Making the prospective elementary school teacher gain the acquisition of design drawing skills which form the basis of art education implementations is important in developing positive perspectives about aesthetic knowledge and artistic experiences. This education process can also contribute to prospective elementary teachers' development of self-confidence and increasing awareness about drawing skills. In this sense, it should be believed that their acquisition of positive viewpoint towards drawing is a component which should be highlighted during their education.

Opinions are formed and become clearer during the action of drawing process (Brown and Lean, 2004, p.12). Drawing requires a good observation. Making an observation is an important way of seeing the details, distinguishing the differences, learning to see and training the eyes. In addition to this, it is also an extremely useful activity in expressing what is thought and imagined visually and in the description of the perceived reality (Enstice and Peters, 2003, p.20). Our cognitive perceptions about the structures of shapes are more devastating than we see and they come into prominence. Some people have tendencies to think and perceive depending on visual objects. From this point of view, it is believed that investigation of the prospective elementary teachers' drawing skills semantically and academically can provide opportunities to the formation of new perspectives and awareness's for drawing, designing and artistic perception skills. Therefore, design drawing works that are conducted within the visual arts course in the undergraduate programs are of vital importance as they are activities which contribute the development of prospective teachers' skills of making an observation, visual perception, creative thinking and artistic design and they underlie the basis of applied art education.

In line with the explanations above, the general objective of this research is to determine the skills of prospective elementary school teachers about design drawing in the scope of visual arts course in undergraduate programs, the problems that they face with while drawing and their opinions about how they approach drawing. In accordance with the findings obtained from the determination of the prospective elementary school teachers' skills about drawing, the difficulties that they have while drawing and their approach towards drawing, it is expected to make the art education activities in the undergraduate program more effective and make suggestions about the precautions which can be taken. It is also expected that the findings which will be obtained from the research will contribute to make prospective elementary school teachers become aware of their own situations about drawing.

Method

This study is descriptive survey study. Quantitative data collection tools were used in the research. Survey models are the approaches that aim to describe a case which has existed from past till now as it exists. The case, individual or object which are discussed in the research are tried to be described as they exist within their own conditions. No efforts are made to change or influence them in any way (Karasar, 2005).

Sample

The sample of this research consists of prospective elementary school teachers who were studying at the Elementary Education Department of the Faculty of Education of a state university in the Mediterranean Region of Turkey during the 2016-2017 academic year. The sample is determined in line with the convenience sampling method. 45 of the prospective elementary teachers were female and 38 of them were male.

Data Collection Tool

The questionnaire which was used as the data collection tool in this study was developed by the researcher in accordance with the purpose of the research. Firstly, related literature was reviewed in the process of developing the data collection tool. Then, the interviews with the prospective teachers about design/drawing works were made. It was tried to determine the problems that come up in design/drawing works after the results of these two studies were analysed. By this way, draft items were created to deal with these problems. The form consisting of draft items was presented to two art educators for their views. Draft questionnaire was obtained after the necessary amendments were

made in line with the views of the experts. Before giving the final form of the questionnaire, a pilot study was conducted with 10 prospective teachers so as to test the comprehensibility of the items. Necessary amendments were made and final form was given to the questionnaire according to the results of the pilot study. Some sample sentences about the items that take part in the questionnaire are as follows;

- I don't think I'm gifted in drawing pictures
- I don't know where to start drawing
- The feeling of not being able to draw pictures makes me feel worried
- I can't give the effect of three-dimension in my drawings.

Data Collection and Analysis

The questionnaire which was developed by the researcher as the data collection tool was administered to the prospective elementary school teachers by the researcher in the spring semester of the 2015-2016 academic year. The data obtained from the questionnaire was computerized. The data was analysed through descriptive statistics techniques by means of SPSS and frequencies and percentages were calculated.

Findings and Interpretation

The findings were presented in two apart titles as the problems based on technique and skills in this study in which it was aimed to investigate the problems that the prospective elementary teachers face in design and picture drawing works within the context of visual arts course.

The findings about the problems based on technique and skills

The distribution of the problems based on technique and skills which the prospective elementary teachers face in design and picture drawing works is given in Table 1.

Findings and Interpretation

The findings were presented in two apart titles as the problems based on technique and skills in this study in which it was aimed to investigate the problems that the prospective elementary teachers face in design and picture drawing works within the context of visual arts course.

The findings about the problems based on technique and skills

The distribution of the problems based on technique and skills which the prospective elementary teachers face in design and picture drawing works is given in Table 1.

When Table 1 is considered, it is seen that most of the prospective elementary teachers replied to the item of "I don't know drawing techniques" as "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (28.92%, 39.76% and 24.1%) respectively. It can be said that nearly two third of the prospective elementary teachers do not know the drawing techniques completely. It is also seen that the prospective elementary teachers have difficulty in drawing animal figures in Table 1 as they replied as "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" to the related item of the questionnaire (14.45%, 39.76% and 32.54%) respectively. This finding can be interpreted as almost all of the prospective elementary teachers have difficulty in drawing animal figures. It is also seen in Table 1 that, the prospective teachers replied to the item of "I can't give the effect of depth" as "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (12.04%, 30.13% and 36.15%). It can be said that the about two third of the prospective teachers have the problems of not being able to give the effect of depth in drawing. In addition to this, it can be deduced from Table 1 that almost all of the prospective teachers have not received serious art education before with the replies of "I completely agree" and "I agree" (66.07% and 28.92%). It can be interpreted that the problems about drawing are related with the education which is received.

According to Table 1, it is seen that a bit more than half of the prospective elementary teachers have difficulties in giving the effect of three-dimension by giving replies as “I completely agree”, “I agree” and “I partly agree” (9.64%, 25.3% and 34.94%) respectively. It is also seen that almost half of the prospective teachers replied as “I completely agree”, “I agree” and “I partly agree” to the items of “I don’t know where to start drawing” and “I can’t fit my drawings in the page” (4.82%, 19.27% and 24.10%). When these findings are evaluated all together, it can be interpreted that prospective elementary teachers are a little better at giving the effect of three-dimension, knowing where to start drawing and fitting the drawings in the page than other dimensions.

Table 1.

Frequencies and percentage distribution of the items about technique and skills

Problems based on technique and skills		I completely agree	I agree	I partly agree	I disagree	I completely disagree	Total
I don't know drawing techniques	f	24	33	20	3	3	83
	%	28.92	39.76	24.10	3.61	3.61	100
I don't know where to start	f	7	17	38	9	12	83
	%	8.43	20,48	45.79	10.84	14.46	100
I have difficulty in drawing animal figures	f	12	33	27	8	3	83
	%	14.45	39.76	32.54	9.64	3.61	100
I can't give the effect of depth	f	10	25	30	15	3	83
	%	12.04	30.13	36.15	18.07	3.61	100
I can't give the effect of three-dimension	f	8	21	29	23	2	83
	%	9.64	25.30	34.94	27.71	2.41	100
I can't fit my drawings in the page	f	4	16	20	36	7	83
	%	4.82	19.27	24.10	43.38	8.43	100
I haven't received a serious art education	f	55	24	3	1	0	83
	%	66.27	28.92	3.61	1.20	0	100

The findings about the problems based on affective reasons

The distribution of the problems based on affective reasons in the scope of design and picture drawing works is given in Table 2.

Table 2.
Frequencies and percentage distribution of the items about the problems based on affective reasons

The problems based on affective reasons		I completely agree	I agree	I partly agree	I disagree	I totally disagree	Total
I get really excited while drawing	f	8	20	32	17	6	83
	%	9.64	24.10	38.56	20,48	7.22	100
Being unsuccessful at drawing makes me feel afraid	f	10	21	30	17	5	83
	%	12.04	25.30	36.15	20,48	6.03	100
It affects me negatively when my drawings are not liked	f	15	26	22	15	5	83
	%	18.07	31.32	26.51	18.07	6.03	100
I worry the most at the moment I start to draw pictures	f	8	23	28	21	3	83
	%	9.64	27.71	33,74	25.30	3.61	100
I'm afraid of drawing unsuccessful and ridiculous things	f	8	15	22	32	6	83
	%	9.64	18.07	26.51	38.56	7.22	100
I like drawing pictures very much	f	10	26	30	9	8	83
	%	12.04	31.33	36.15	10.84	9.64	100
Drawing pictures makes me feel happy	f	11	33	21	15	3	83
	%	13.26	39.76	25.30	18.07	3.61	100
I have always wanted to learn drawing techniques	f	14	36	17	12	4	83
	%	16.87	43.38	20,48	14.45	4.82	100
I don't think I'm gifted in drawing pictures	f	12	20	32	15	4	83
	%	14.45	24.10	38.56	18.07	4.82	100

When Table 2 is taken into account, it is seen that the prospective elementary teachers stated that they get excited while drawing pictures with replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (9.64%, 24.10% and 38.56%). It is also seen in Table 2 that prospective elementary teachers stated that they are afraid of being unsuccessful at drawing with replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (12.04%, 25.30% and 36.15%). Furthermore, it is seen in Table 2 that prospective elementary school teachers stated that it would affect them negatively if their drawings are not liked with replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (18.07%, 31.32% and 26.51%). Similarly, the prospective teachers expressed that they feel worried the most at the moment they start drawing with replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (9.64%, 27.71% and 33.74%). Table 2 shows that the prospective elementary teachers verbalized that they are afraid of drawing unsuccessful and ridiculous drawings with replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (9.64%, 18.07% ve 26.51%). On the other hand, it is also seen that the prospective elementary schools think that they are not gifted in drawing with replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree" (14.45%, 24.10% and 38.56%).

When the findings in Table 2 are considered in general, it is indicated that two third of the prospective elementary teachers (as replies of "I completely agree", "I agree" and "I partly agree") get really excited while drawing, they are afraid of being unsuccessful at drawing, it would affect them negatively if their drawings are not liked and they worry the most at the moment they would start

drawing. In addition to this, it is also illustrated that the prospective elementary teachers are afraid of making unsuccessful and ridiculous drawings and they don't think they are gifted in drawing. Thus, it can be interpreted that these findings reveal the affective dimension of prospective elementary teachers' opinions about drawing.

Discussion & Conclusion

In this study which aimed to investigate the problems which the prospective elementary teachers face in design and picture drawing works in the scope of visual arts course, it was revealed that most of the prospective teachers have problems in design and picture drawing works in terms of technique, skill and affective reasons. According to the results of the research, it was figured out that prospective teachers don't know the techniques about design and picture drawing. An important reason of this can be deduced that almost none of the prospective teachers have received a serious drawing education before during their previous educational periods. It is also presented that the prospective teachers have difficulties in technical skills such as not knowing where to start, not being able to give the effect of three-dimension and depth and not being able to draw human figures while drawing pictures. One reason of experiencing these problems can be explained by Robinson's (2003) opinion saying that learning to draw is like writing. Both actions are a result of technical and cultural achievement which requires practice, they are not biological. It can also be effective on experiencing these problems that almost all of the prospective teachers who participated in this research have not received a serious drawing education before during their previous educational periods.

This research revealed that the prospective elementary teachers have affective problems about drawing pictures. In this context, it is seen that the prospective teachers stated that they get excited while they start drawing; they experience a fear of being unsuccessful, making ridiculous drawings and getting negative criticism about their drawings. These findings show similarity with the literature (Edwards, 2011). On the other hand, it can be thought that the prospective teachers experience these problems as they haven't received adequate drawing education before.

It is also seen in the research that the prospective teachers want to learn the drawing techniques and they love drawing. The prospective teachers have positive attitudes towards learning how to draw. It can be said that this result coincides with the opinion of Brookes (1986) that says emotions and thoughts are important in teaching how to draw.

Recommendations

It can primarily be recommended that simple linear practice which will help prospective teachers acquire basic technical design skills should be included in the implementation of the visual art course in the Department of Elementary School Teaching as the prospective teachers who attend this department have a very limited potential about aesthetic knowledge, artistic experience and culture. The prospective teachers can be made to draw sketches frequently. Nevertheless; it can also be recommended that the prospective teachers practice on the model more on the basis of the following facts;

- Design drawing skill can be improved as the drawings on the model gain continuity,
- Visual perception skills can be improved by investigating the model in details,
- Technical skills for expressing appearances correctly can be acquired by placing the whole onto the surface of the picture and balancing (spacing) volume, depth, the whole and the pieces. This process may also provide opportunities for the prospective teachers to become aware of their deficiencies about drawing picture oriented designing, seeing, discrimination/perception and attention skills. In this context, it can be ensured for the prospective teachers not to associate the drawing skills directly with ability, to get motivated and to improve their confidences in the educational process they take. The prospective teachers can be encouraged by guiding them to notice that they can make up their deficiencies about drawing skills to some extent and their concerns about this issue can be reduced.

Türkçe Sürüm

Giriş

İnsan bulunduğu çevreyi, doğayı tanımlayabilme, anlamlandırabilme ve yorumlayabilme becerisiyle dünyaya gelir. Bu beceriler uygun ortamlarda desteklendiğinde her birey kendini ve yaşadığı çevreyi, doğayı farklı biçimlerde algılayıp, anlamlandırabilir, yorumlayabilir. Bu bağlamda sanat eğitimi, bireyin; doğayı, yaşamı algılayabilmesini, kendi duygu ve düşüncelerini farklı sanatsal yollarla ifade edebilmesini amaçlar. Bowker (1997), sanat etkinliklerinin aynı zamanda diğer öğrenme biçimlerini de (bilişsel, görsel, duyuşsal ve devinimsel) desteklediğini ifade eder. Bu ifade sürecinin, bireyin görsel algı, görsel kültür, bilgi, beceri ve deneyimleri sonucunda gerçekleştiği söylenebilir. Sanat yapma aynı zamanda, bireyin bilgi ve deneyimleri sonucunda gelişen, kendini ve çevresini anlama, anlamlandırma ve yorumlama bağlamında özgürlük, özgünlük ve yaratıcı ilkelere dayalı özel bir disiplin alanıdır.

Sanat eğitiminde resim çizme/desen eylemi, artistik bir süreç olarak plastik sanatlar alanında bireyin kendini ifade etmesinde, olay ve olguları, nesnelere anlamlandırmada en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilir. Çizim eylemi basit bir kas hareketinden daha karmaşık bilişsel bir süreci gerektirir. Frith and Law'a (1995) göre çizime yönelik bilişsel süreçler bireyin biyolojik ve artistik fizyolojik davranış biçimleri arasındaki ilişkiler neticesinde gelişir.

Sanat etkinliklerinde çizgi ile yapılan tüm çalışmalar desen olarak tanımlanır. Resim sanatının temelini desen, yani çizgisel tasarım becerisi oluşturur. Sale ve Betti (2004) çizim eyleminin günümüz sanatında, estetik uygulamalarında yaratıcı ve eleştirel bir anlamı olduğunu bu nedenle çizim ve tasarım alanına ilişkin (artistik) kompleks tepkiler ve yenilikçi uygulamalar bağlamında yeniden değerlendirilmesinin gerekli olduğunu vurgulamaktadır (s.3). Rockman, (2000) günümüzde sanat eğitimi veren birçok kolej, üniversite ve profesyonel sanat okullarında geçmişin akademileri gibi yeniden sanatçı adaylarının temel sanat eğitimine çizimle başladıklarını ifade etmektedir (s.8). Temel sanat eğitimine çizimle başlamanın nedeni duygu ve düşüncenin en yalın ifade biçimi olmasıdır.

Güzel sanatlarla ilgili çalışmaların, objelere ilişkin görsel öğelerinin düzenlenmesi, resim ve heykelde öğeler arasındaki çizgi, ışık ve renk ilişkisi desen ile gerçekleşir (Fairholt, 1969). Desen çizimi, görsel artistik bir süreç olup sanatsal problemlerin çözümünün ön aşamasını oluşturur. Katı kuralları olmayan özgür, özgün bir anlatım dili olup, çizgiyi düşünce ile birleştirmektir. Desen çizmek, sanatçının objeyi betimleme onu yorumlama biçimidir. Eskiz çizimler ise referansını doğadan alan görsel notlardır.

Çizgiler üzerine kurulan desen, bir problemi çözmek için yaratıcı bir çabanın ortaya çıkardığı artistik bir sonuçtur (Brainard, 2003, s. 2). Desen çizimi, zihinsel bir faaliyettir. Desen, hayali kurulan/tasarlanan, planlanan, düşünülen görsel algıların çizgisel bir ifade biçimi olup plastik sanatların temelini oluşturur. Bütün duyuların aktif hale geldiği desen çizim süreci, zihinde, düşünülen, tasarlanan dinamik aktivitelerin çoğu kez yalın artistik bir pratiğin sonucudur. Bu pratikler, çizimi gerçekleştiren, modeli oluşturan öğeler/nesnelere arasındaki bağlantıların organize edilmesine olanak sağlayan önemli bir artistik ifade aracıdır. Bir başka deyişle, çizim eylemi, baktığını görmeye, gördüğünü düşünmeye ve yorumlamaya dayanmaktadır. Ayrıca görsel algının gelişimine olanak sağlayan biçimler, nesnelere, varlıklar arasındaki ilişkileri algılamayı, kavramayı sağlar. Ayrıca çizim yapmanın uzamsal akıl yürütme becerilerini geliştirdiği yapılan araştırmalarda ifade edilmektedir (Ulusal Matematik Öğretmenleri Derneği (NCTM), 1989, aktaran Paksu, 2013).

White'e (2012) göre çizim görüneni yansıtmaktan öte sanatsal bir pratiktir. Çizim, kendine özgü bir kurgusu, kuralı ve grameri, metaforu olan bir dildir. Hangi tür çizim olursa olsun, çizim eylemi görsel algıyı, kavramayı, düşünmeyi görüntüye dönüştürür. Bize gözlerimizle düşünmeyi ve görmeyi öğretir. Hubbard (1986), desen çiziminde insanın görme becerisine ve önemine atıfta bulunarak; çizim eyleminin, dünyayı net bir şekilde görerek yeniden keşfetmenin ve sanat yoluyla ulaşılması istenen

amacın/vizyonun bir yolu olduğunu ve bu süreçte görmeyi öğrenmenin çizimde nefes almak gibi son derece önemli bir etken olduğunu vurgular (s.43).

Modelden çizim becerileri bireyin görsel algılama becerileri hakkında bir fikir verebilmesi açısından önemli bir eylemdir. Modelden desen çalışmak, bireyin görme becerileri ve deneyimlerin sınındığı, farkındalığının gerçekleştiği önemli estetik çabalar olarak düşünülür. Inceoğlu, Gürer ve Çil (1995), görsel düşünme ve görsel algılama, imgelem ve çizme sürecini açıkladığını ifade eder. Canlı modellerle yapılan çalışmalar, modeli ayrıntılarıyla inceleme, bütünü resim yüzeyine yerleştirme, bütün ve parçalar arasında denge kurarak görünüşlerini çizgiyle doğru olarak ifade edebilme, ışığa göre çizgi değerlerini kullanarak hacim ve planı ifade edebilmeyi öğretir. Bu çalışmalar görsel sanat eğitimi için yapılması gereken temel çalışmalar olarak ifade edilebilir (Mant, 2007).

Desen, yani çizim becerisi görsel algının gelişimine olanak sağlayan biçimler, nesnelere, varlıklar arasındaki ilişkilerin algılanmasını, kavranmasını sağlar. König (2006) çizim eyleminin birçok kinestetik aktivite gibi zihinsel ve el göz arasındaki dinamik bir koordinasyon olduğunu ifade eder (s.17). Barnes'e (1989) göre çizim eylemi, düşüncelerimizi kaydeden bir yoldur (s.113). Her ne olursa olsun kayıt yapan bir kameranın aksine, dünyayı algılamamız çok daha seçicidir ve çizimler, gördüğümüz karmaşık görüntülerden ayrıntıları seçmek zorunda olduğumuz kapasiteyi göstermektedir. Çizim aslında kanıksadığımız, hayalini kurduğumuz şeylerle çakışan, örtüşen bir görüntüdür.

Desen çiziminde dikkat becerisi neyin, nasıl algılandığı açısından önemlidir. İyi bir çizim, konunun, yani tematik modelin bütününe algılanmasını ve kâğıda doğru aktarılmasını gerektirir. Bunun için modeli oluşturan nesnelere arasındaki oranların, mesafelerin doğru kavranmasına, algılanmasına gereksinim duyulur. Desen çizim çalışmalarında algılama süreci de önemli etkenlerden biridir. İnsan algıları, devamlı değişmekle birlikte, çizilen modelin temel niteliklerinin belirlenmesinde, modele ne ölçüde odaklanıldığı ve nasıl algılandığı bağlamında başarının kaynağını oluşturur.

Yıldırım (1998), dolaylı yollarla elde edilen gözlemlerin hiçbir zaman doğrudan gözlemler kadar etkili olmadığını ifade etmektedir (s.28). Sahasrabudhe (2006), sanatta görsel algılamanın önemine vurgu yaparak nesnelere, olaylara mecazlar ve sembolik temsiller gibi farklı açılardan bakmanın öğretilmesi gerektiğini vurgular. Rockman (2000) ise bireylere iyi çizim becerilerinin kazandırılmasının, dünyaya ve somut olgulara karşı keskin bir görsel farkındalığın teşviki anlamına geldiğini ifade eder (s.8).

Çoğu insanın çizim yaparken karşılaştığı sorunlar, insanın düşünme biçimine hükmetme eğiliminde olan mantıksal süreçlerin müdahalesinden kaynaklanır. Doğal olarak çizime yeni başlayan birçok insanın varlıkları/nesnelere olduğu gibi, benzetme kaygısıyla birebir çizme eğiliminde oldukları görülür. Burada ilk sorun algısaldır, şeylere farklı bakmasını öğrenmek gerekmektedir. İkinci sorun tekniktir, gözün görmeyi öğrendiği şeyleri, sayfanın üzerinde aynı etkiyle yaratmaktır. Yeterli göz-el eşgüdümü ile çoğu insan çizmeyi öğrenebilir, ama çoğu bu eşgüdümü öğrenmemiştir. Yazmayı öğrenmek gibi, çizmeyi öğrenmek de teknik ve kültürel bir başarıdır, biyolojik değildir (Robinson, 2003, s.153). Çizimin teknik boyutunun yanı sıra çizim eyleminde kullanılan materyallerin niteliği de önemlidir. Astin (1993), her sanatsal çalışmanın ardında teknik bilgi birikiminin olması gerektiğine atıfta bulunarak çizim ve boyama işlemlerinde kullanılan çeşitli materyallerin amaca uygun olmasını, sınırlılık ve olanaklarını tanımanın önemli olduğunu ifade etmiştir.

Çizim öğrenilebilen ve geliştirilebilen bir eylemdir. İyi planlanmış bir öğretim sürecinde bu konuya ilişkin önemli kazanımlar elde edilebilir. Barber (2005) çizim yapmayı öğrenmenin zor olmadığını, herkesin yürümeyi ve konuşmayı, okumayı ve yazmayı küçük yaşlarda öğrendiğini, çizim yapmanın da bir dizi pratikler neticesinde bunlardan daha zor bir eylem olmadığını ifade eder (s.7). Brookers (1986), çizim öğretiminde duygu ve düşüncelerin önemli olduğunu ifade eder (s.3). Aynı zamanda çizim etkinliğinin bireyin duygularının keşfedilmesine, çizim deneyimlerinde ön öğrenme sağlayacak potansiyelin gelişmesine yardımcı olabileceğini, çizim eğitimi alan yetişkinlerin çizim yeteneğini güçlü bir şekilde geliştirdiğini ve kendi kendine çizim yapan yetişkinlerin de önemli kazanımlar elde edebildiğini vurgulamaktadır.

Chapman (1992) çizim becerilerinin gelişiminde sık sık yapılan eskizlerin gerekliliğine ve önemine vurgu yaparak eskizlerin görsel notlar ve artistik planlamalar için anlık hızlı çizimler olduğunu, diğer özgün çalışmaların planlanmasına zemin hazırladığını, aynı zamanda düşüncelerin olgunlaştırılmasında görsel becerilerin güçlendirilmesinde önemli bir araç olduğunu ifade eder (s.149). Çizim pratikleri sezgisel ve analitik olmak üzere iki kısımda incelenebilir. Çizim süreci çizim türüne bağlı olarak iki kavram arasındaki diyalog ile gelişir (Astin,1993, s.98). Bu bağlamda sık sık yapılan çizimlerin bireyin artistik, sezgisel ve analitik düşünme becerilerinin gelişimine olanak sağladığı söylenebilir.

Bir çocuğa kağıt kalem verildiğinde başlangıçta genellikle *“nasıl çizeceğim, nereden başlamalıyım”* biçiminde tepkiler verdikleri bilinmektedir. Benzer tepkiler genç veya yetişkinler içinde geçerli olabilmektedir. Edwards (2011), yetişkinlerin kendilerinden bir insan yüzü ya da bir şekil çizmeleri istendiğinde çoğunlukla aniden sıkılgan, utangaç ve endişeli bir hal aldıklarını belirtir (s.68-69). Böyle bir durumda kaldıklarında bireylerin çoğu zaman *“Hayır, yapamam. Ne çizersem çizeyim hep berbat olmuştur. Çocuk çizmiş gibi olur.”* ya da *“Çizim yapmayı sevmiyorum. Kendimi aptal gibi hissetmeme neden oluyor.”* biçiminde düşünceler ortaya koyduklarını ifade etmektedir. Bunun yanı sıra Edwards (2011), ön çalışma çizimlerini yapan bireylerin benzer duygular hissedebileceklerini de vurgulamaktadır.

Çizimin öğrenilebilir ve geliştirilebilir bir eylem olması görüşü, eğitim öğretim süreçlerine odaklanmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır. Eğitim öğretim sürecinde öğretim programları, eğitim öğretim ortamları ve öğretmenler önemli bileşenlerdir. Öğretim programları bağlamında Milli Eğitim Bakanlığının Görsel Sanatlar Dersi İlkokul Öğretim Programının (2018) amaçları incelendiğinde; *“Görsel okuryazarlık, algı ve estetik bilincine sahip, görsel sanatlar alanındaki temel kavram ve uygulamalar konusunda bilgi, beceri ve anlayışa sahip, görsel sanat çalışmalarında bilgi, malzeme, beceri, teknik ile teknolojiyi etkin ve güvenli bir şekilde kullanarak düşüncelerini ifade eden, görsel Sanatları diğer disiplinlerle ilişkilendiren”* biçimindeki ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Türkiye’de ilkökul eğitimi çoğunlukla devlet okulları tarafından verilmektedir. Bu okullarda görsel sanatlar dersi sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmekte olup bu amaçlara uygun kazanımların öğrencilere kazandırılması onların sorumluluğundadır.

Çocukların küçük yaşlarda çizim yapmaktan korkmamaları ve yeterli desteği almalarının gelişimleri üzerindeki etkileri göz önüne alındığında sınıf öğretmenlerinin önemi çok daha açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin 5-6 yaş - 9-10 yaş arasındaki çocukların eğitim öğretiminde etkili olan en önemli bileşenlerden biri olduğu söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin desen çizimine yaklaşımları onların bu konuda sınıf etkinliklerini belirlemede kuşkusuz etkili olacaktır. Belirtilen bu gerekçeler doğrultusunda bu araştırmada sınıf öğretmenlerin çizim konusundaki becerileri ve çizime yaklaşımlarının nasıl olduğu merak edilmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarının geriye dönük öğrenim süreçlerinde aldıkları sanat eğitimi dikkate alındığında; hem kuramsal hem uygulamaya dönük sanat alanlarında alınan eğitimin sınırlı olduğu bilinmektedir. Öğretmen eğitimi kapsamında sınıf öğretmeni adayların sanat eğitimi derslerinde karşılaştığı problemlerden birinin de çizime yönelik sanatsal pratikler ile ilgili olduğu söylenebilir. Özellikle modelden çizim sürecinde aslına benzetme kaygısıyla karşı karşıya kalan adayların bu temel sorunların nasıl üstesinden geleceği konusunda kararsızlık ve kaygı yaşayabilecekleri düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının estetik bilgiye ve sanatsal deneyimlere ilişkin olumlu bakış açıları geliştirmelerinde sanat eğitimi uygulamalarının temelini oluşturan desen çizim becerilerinin kazandırılmasının önemlidir. Bu öğretim süreci aynı zamanda adayların kendilerine olan güven duygularının gelişimine ve çizim becerilerine yönelik farkındalıklarının artmasına katkı sağlayabilir. Bu bağlamda onların çizime yönelik olumlu bakış açısı kazanmaları eğitimleri sırasında öne çıkarılması gerekli olan bir bileşen olarak düşünülmelidir.

Çizim eylemi sürecinde zihinde düşünceler biçimlenir, netleşir (Brown ve Lean,2004,s12). Çizim, iyi bir gözlem yapmayı gerekli kılar. Gözlem yapma, ayrıntıları görme, farklılıkları ayırt edebilme görmeyi öğrenmenin ve gözü eğitmenin önemli bir yoludur. Bununla birlikte düşünüleni, hayal edileni görsel olarak ifade edilmesinde ve algılanan gerçekliğin betimlenmesinde son derece yararlı bir etkinliktir

(Enstice ve Peters,2003,s.20). Biçimlerin yapıları hakkındaki bilişsel algılarımız gördüklerimizden daha fazla çarpıcı olmakta ve ön plana çıkmaktadır. Bazı insanların görsel öğelere dayalı düşünme ve algılamaya karşı bir eğilimleri vardır. Bu bakımdan sınıf öğretmen adaylarının çizim becerilerinin semantik, akademik açıdan incelenmesinin çizim, tasarım ve artistik algılama becerilerine yönelik yeni bakış açıları ve farkındalıkların oluşmasına olanaklar sağlayabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla lisans programlarında yer alan görsel sanatlar dersi içinde gerçekleştirilen desen çizim çalışmaları, öğretmen adaylarının gözlem yapma, görsel algı, yaratıcı düşünme ve artistik tasarım becerilerinin gelişimine katkı sağlayan bir etkinlik olması ve uygulamalı sanat eğitiminin temelini oluşturması bakımından önem taşımaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda bu araştırmanın genel amacı, sınıf öğretmen adaylarının lisans programlarında yer alan görsel sanatlar dersi kapsamında desen çizim çalışmaları ile ilgili becerilerinin, çizim yaparken yaşadıkları problemlerin ve çizim yapmaya nasıl yaklaştıklarına ilişkin düşüncelerinin belirlenmesidir. Sınıf öğretmen adaylarının çizime yönelik becerilerinin, çizim yaparken yaşadıkları güçlüklerin ve çizime karşı yaklaşımlarının belirlenmesi sonucunda ortaya çıkan bulgular doğrultusunda onların eğitimleri sırasında sanat eğitimi etkinliklerinin daha etkili kılınması ve alınabilecek önlemlere ilişkin önerilerde bulunulması beklenmektedir. Ayrıca araştırmadan elde edilecek bulguların sınıf öğretmen adaylarının çizim konusunda kendi durumlarının farkında olmalarına da katkı yapacağı da beklenmektedir.

Yöntem

Bu çalışma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada nicel veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ve halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2005).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin Akdeniz bölgesindeki bir devlet üniversitesinde bulunan eğitim fakültesi sınıf eğitimi programına devam eden öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Çalışma grubu kolay ulaşılabilirlik ilkesi doğrultusunda belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 45' i kız 38' i erkektir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu, araştırmanın amacına uygun olarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Veri toplama aracının geliştirilmesi sürecinde öncelikle ilgili alan yazın incelenmiştir. Bunu desen/çizim çalışmaları hakkında öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler izlemiştir. Her iki çalışmanın sonuçları incelenerek desen/çizim çalışmalarında ortaya çıkan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu şekilde bu sorunları ele alacak şekilde taslak maddeler oluşturulmuştur. Taslak maddelerden oluşan form iki sanat eğitimcisinin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli görülen düzeltmeler yapılarak taslak anket form elde edilmiştir. Taslak anket formuna son şekli verilmeden önce maddelerin anlaşılabilirliğini kontrol edebilmek için 10 öğretmen adayı üzerinde pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulamanın sonuçlarına göre gerekli düzeltmeler yapılarak anket formuna son şekli verilmiştir. Anket formunda yer alan maddelerin bazıları ile ilgili örnek cümleler aşağıda yer almaktadır.

- Resim çizme konusunda yetenekli olmadığımı düşünüyorum
- Çizime nereden başlanacağını bilmiyorum
- Resim çizememe duygusu beni kaygılandırır
- Çizimlerimde üç boyut etkisini veremiyorum

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olarak geliştirilen anket formu 2015-2016 öğretim yılı bahar yarıyılında sınıf öğretmeni adaylarına araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Anket formundan elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Veriler SPSS programı aracılığıyla, betimsel istatistik teknikleri ile analiz edilerek frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Sınıf öğretmeni adaylarının görsel sanatlar dersi kapsamında desen-resim çizim çalışmalarında yaşadıkları problemlerin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada bulgular teknik ve beceriye dayalı problemlere yönelik olarak iki ayrı başlıkta sunulmuştur.

Teknik ve beceriye dayalı problemlere ilişkin bulgular

Sınıf öğretmen adaylarının desen-resim çizim çalışmaları kapsamında teknik ve beceriye dayalı problemlere ilişkin dağılım Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde sınıf öğretmen adaylarının çoğunun, çizim tekniklerini bilmiyorum maddesine ilişkin tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%28.92, %39.76 ve %24.1) biçiminde cevap verdikleri görülmektedir. Buradan sınıf öğretmen adaylarının yaklaşık üçte ikisinin çizim tekniklerini tam olarak bilmedikleri söylenebilir. Sınıf öğretmen adaylarının (%14.45, %39.76 ve %32.54) tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum biçiminde insan figürlerini çizmekte zorlandıklarını ifade ettikleri Tablo 1' de görülmektedir. Bu bulgu, sınıf öğretmen adaylarının tamamına yakınının insan figürlerini çizmekte zorlandıkları biçiminde yorumlanabilir. Tablo 1 incelendiğinde sınıf öğretmen adaylarının tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%12.04, %30.13 ve %36.15) biçiminde derinlik etkisi veremediklerini belirttikleri görülmektedir. Buradan sınıf öğretmen adaylarının yaklaşık üçte ikisinin çizimde derinlik etkisi verememe problemi yaşadıkları söylenebilir. Bunun yanı sıra Tablo 1' de öğretmen adaylarının tamamen katılıyorum ve katılıyorum (%66.07 ve %28.92) biçiminde tamamına yakının ciddi bir resim eğitimi almadığı görülmektedir. Buradan çizimle ilgili yaşanan sorunların alınan eğitim ile ilgili olduğu söylenebilir.

Tablo 1 verilerine göre tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%9.64, %25.3 ve %34.94) biçiminde sınıf öğretmen adaylarının yarıdan biraz fazlasının üç boyut etkisi verme güçlüğü yaşadığı görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%4.82, %19.27 ve %24.10) biçiminde yarıya yakının çizime nereden başlayacağını bilmiyorum ve çizimlerimi sayfaya sığdıramıyorum biçiminde düşündükleri de görülmektedir. Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde sınıf öğretmen adaylarının üç boyut etkisi vermede, çizime nereden başlanacağını bilmede ve çizimlerini sayfaya sığdırmada diğer boyutlara göre az da olsa daha iyi oldukları biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 1.*Teknik ve beceriye ilişkin maddelere ait frekans ve yüzde dağılımı*

Teknik ve beceriye dayalı problemler		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Çizim tekniklerini bilmiyorum	f	24	33	20	3	3	83
	%	28.92	39.76	24.10	3.61	3.61	100
Nereden başlanacağını bilmiyorum	f	7	17	38	9	12	83
	%	8.43	20,48	45.79	10.84	14.46	100
İnsan figürlerinin çiziminde zorlanıyorum	f	12	33	27	8	3	83
	%	14.45	39.76	32.54	9.64	3.61	100
Derinlik etkisini veremiyorum	f	10	25	30	15	3	83
	%	12.04	30.13	36.15	18.07	3.61	100
Üç boyut etkisini veremiyorum	f	8	21	29	23	2	83
	%	9.64	25.30	34.94	27.71	2.41	100
Çizimlerimi sayfaya sığdıramıyorum	f	4	16	20	36	7	83
	%	4.82	19.27	24.10	43.38	8.43	100
Daha önce ciddi bir resim eğitimi almadım	f	55	24	3	1	0	83
	%	66.27	28.92	3.61	1.20	0	100

Duyuşsal nedenlere dayalı problemlere ilişkin bulgular

Sınıf öğretmen adaylarının desen-resim çizim çalışmaları kapsamında duyuşsal nedenlere dayalı problemlere ilişkin dağılım Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde sınıf öğretmen adaylarının tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%9.64, %24.10 ve %38.56) biçiminde resim çizerken çok heyecanlandığını belirttiği görülmektedir. Bunun yanı sıra tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%12.04, %25.30 ve %36.15) biçiminde öğretmen adaylarının çizimde başarısız olmaktan korktuklarını belirttikleri Tablo 2' de görülmektedir. Ayrıca Tablo 2' de öğretmen adaylarının tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%18.07, %31.32 ve %26.51) biçiminde çizimlerinin beğenilmemesinin onları olumsuz etkileyeceği yönünde düşündüklerini ortaya koyulmaktadır. Benzer şekilde öğretmen adaylarının, tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%9.64, %27.71 ve %33.74) biçiminde en çok resim çizmeye başlayacağım anda kaygılanıyorum ve tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%9.64, %18.07 ve %26.51) biçiminde, başarısız ve komik çizim yapmaktan korkarım cevaplarını verdikleri Tablo 2 ' de görülmektedir. Diğer yandan öğretmen adaylarının tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum (%14.45, %24.10 ve %38.56) biçiminde çizim konusunda yetenekli olmadıklarını düşündükleri de görülmektedir.

Tablo 2' de yer alan bulgular genel olarak ele alındığında sınıf öğretmen adaylarının üçte ikisinin (tamamen katılıyorum, katılıyorum ve kısmen katılıyorum biçiminde olmak üzere) resim çizerken çok heyecanlandığını, çizimde başarısız olmaktan korktuklarını, çizimlerinin beğenilmemesinin onları olumsuz etkileyeceğini, en çok resim çizmeye başlayacağım anda kaygılandıklarını ortaya koymaktadır.

Bunun yanı sıra sınıf öğretmen adaylarının başarısız ve komik çizim yapmaktan korktuklarını ve çizim konusunda yetenekli olmadıklarını düşündüklerini ortaya koymuştur. Buradan bu bulguların sınıf öğretmen adaylarının çizime ilişkin düşüncelerinin duyuşsal boyutunu ortaya koyduğu biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 2.

Duyuşsal nedenlere dayalı problemlere ilişkin maddelere ait frekans ve yüzde dağılımları

Duyuşsal nedenlere dayalı problemler		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Resim çizerken çok heyecanlanırım	f	8	20	32	17	6	83
	%	9.64	24.10	38.56	20,48	7.22	100
Çizimde başarısız olmak beni korkutur	f	10	21	30	17	5	83
	%	12.04	25.30	36.15	20,48	6.03	100
Çizimlerimin beğenilmemesi beni olumsuz etkiler	f	15	26	22	15	5	83
	%	18.07	31.32	26.51	18.07	6.03	100
En çok resim çizmeye başlayacağım anda kaygılanıyorum	f	8	23	28	21	3	83
	%	9.64	27.71	33,74	25.30	3.61	100
Başarısız ve komik çizim yapmaktan korkarım	f	8	15	22	32	6	83
	%	9.64	18.07	26.51	38.56	7.22	100
Resim çizmeyi çok severim	f	10	26	30	9	8	83
	%	12.04	31.33	36.15	10.84	9.64	100
Resim çizmek beni mutlu eder	f	11	33	21	15	3	83
	%	13.26	39.76	25.30	18.07	3.61	100
Çizim tekniklerini öğrenmeyi hep istemişimdir	f	14	36	17	12	4	83
	%	16.87	43.38	20,48	14.45	4.82	100
Resim çizme konusunda yetenekli olmadığımı düşünüyorum	f	12	20	32	15	4	83
	%	14.45	24.10	38.56	18.07	4.82	100

Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmeni adaylarının görsel sanatlar dersi kapsamında desen-resim çizim çalışmalarında yaşadıkları problemlerin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada öğretmen adaylarının çoğu desen, resim çizmeye ilişkin teknik, beceri ve duyuşsal nedenlere ilişkin problemler yaşadıklarını ortaya koymuştur. Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları desen resim çizimine ilişkin teknikleri bilmediklerini ortaya koymuştur. Bunun önemli bir nedeni bu çalışmada ortaya koyulan önceki eğitim süreçlerinde öğretmen adaylarının hemen hemen tamamına yakının ciddi bir resim eğitimi almamış

olmadıkları sonucuna bağlanabilir. Öğretmen adaylarının resim çizimleri sırasında, resme nereden başlanacağını bilememek, derinlik ve üç boyut etkisi verememek, insan figürlerini çizememek gibi teknik beceriye ilişkin problemler yaşadıkları ortaya koyulmuştur. Bu problemlerin yaşanmasının bir nedeni Robinson'ın (2003) çizmeyi öğrenmek yazı yazmaya benzerdir görüşü ile açıklanabilir. Her iki eylem de pratik yapmayı gerektiren teknik ve kültürel bir başarının sonucu olup biyolojik değildir. Bu araştırmaya katılan öğretmen adaylarının hemen hemen tamamına yakının önceki eğitim süreçlerinde ciddi bir resim eğitimi almamış olmaları bu sorunları yaşamalarında etkili olmuş olabilir.

Bu araştırmada sınıf öğretmen adaylarının resim çizmeye ilişkin duyuşsal problemler yaşadıklarını ortaya koymuştur. Bu bağlamda öğretmen adaylarının resme başlarken heyecanlandıklarını, çizim yaparken başarısız olma korkusu yaşadıklarını, komik resimler yapmaktan korktuklarını ve yaptıkları çizimlere ilişkin olumsuz eleştiriler almaktan da çekindiklerini belirttikleri görülmektedir. Bu bulgular literatür (Edwards, 2011) ile benzerlik göstermektedir. Diğer yandan öğretmen adaylarının belirttikleri problemleri yaşamalarının nedenlerinden biri resim eğitimi konusunda yeterli eğitimi almamış olmaları olarak düşünülebilir.

Sınıf öğretmen adaylarının resim çizme tekniklerini öğrenmeyi istemeleri, resim çizmeyi sevdiğikleri bu araştırmada görülmüştür. Öğretmen adayları resim çizmeyi öğrenmeye ilişkin olumlu düşünmektedirler. Bu sonuç Brookes'ın (1986) çizim öğretiminde duygu ve düşüncelerin önemli olduğu düşüncesi ile tutarlı olduğu ifade edilebilir.

Öneriler

Sınıf öğretmenliği ana bilim dalında görsel sanatlar dersinin yürütülmesinde estetik bilgi, sanatsal deneyim ve sanatsal kültür konusunda oldukça sınırlı bir potansiyele sahip olan öğretmen adaylarının devam ettiği göz önünde bulundurulduğunda onların bu alana ilişkin temel teknik desen becerileri kazanmalarını sağlayacak basit çizgisel uygulamalara yer verilmesi öncelikle önerilebilir. Sık sık eskizler yaptırılabilir. Bununla birlikte,

- Model üzerinde yapılan çizimlerin süreklilik kazanmasıyla desen becerinin geliştirilebileceği,
- Modeli ayrıntılarıyla incelemenin, görsel algılama becerilerinin gelişebileceği,
- Bütünü resim yüzeyine yerleştirme, hacim, derinlik, bütün ve parçalar arasında (espas) denge kurarak görünüşlerini çizgiyle doğru olarak ifade edebilmesine yönelik teknik becerilerin kazanılabileceği gerçeğinden yola çıkılarak öğretmen adaylarının daha fazla tekrarlarla model üzerinde çalışmalarını önerilebilir. Bu şekilde izlenecek süreç, aynı zamanda öğretmen adaylarının resim çizmeye yönelik tasarım, görme, ayırtama/algılama ve dikkat becerilerine yönelik eksikliklerinin de farkında olmalarına da olanak sağlayabilecektir. Bu bağlamda öğretmen adaylarına kendilerine verilen eğitim sürecinde çizim becerilerini doğrudan yetenek ile ilişkilendirmemeleri sağlanabilir, motive edilebilir, güven duyguları gelişebilir. Öğretmen adaylarının çizim becerilerine yönelik eksikliklerinin pratik ve teknik uygulamalarla belli ölçülerde giderilebileceğini görmeleri sağlanarak, cesaretlendirilebilir, bu yöndeki kaygıları azaltılabilir.

References

- Astin, D., Daniels, A., Lidle, B., & Marshall, S. (1993). *Learn to paint and draw*. Dubai: Parragon.
- Barnes, R. (1989). *Art, design and topic work*. London and New York: Routledge.
- Barber, B. (2005). *Fundamentals of drawing*. (Çev: T. Tanyel). İstanbul: Mira Yayıncılık.
- Bowker, R. (2007). Children's perceptions and learning about tropical rainforests: An analysis of their drawings. *Environmental Education Research*, 13(1), 75-96.
- Brainard, S. (2003). *A design manual* (Third Edition) New Jersey: Prentice Hall.
- Brookers, M. (1976). *Drawing with children: A Creative teaching and learning method that works for adults, too*. NY: Jeremy P. Tarcher, INC.
- Brown, C., & McLean, C. (2004). *Drawing from life*. (third edition). NY: Thomson Learning.
- Chapman, H. L. (1992). *A world of images. A discover art book*. Worcester/ Massachusetts: Davis Publications, Inc.
- Frith, C., & Law, J. (1995). Cognitive and pyhsiological processes underlying drawing skills. *Journal of the International Society fort the Arts, Sciences and technology. Leonardo*, 28 (3), 203-205.
- Edwards, B. (2011). *Beynin sağ tarafı ile çizim*. Figen Dereli (Çev.). İstanbul: İnkılap Aka Yayınları.
- Enstice, W., ve Peters, M. (2003). *Drawing: Space, form, and expression* (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Fairhold, F. W. (1969). *A dictionary of terms in art*. Detroit, USA.
- Hubbard, G. (1986). *Art in action*. Chicago: Coronado Publishers.
- İnceoğlu, N., Gürer,T., & Çil, E. (1995). *Düşünme ve anlatım aracı olarak eskizler*. İstanbul: Helikon Yayınları.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Konig, A. P. (2006). *Design graphics: Drawing techniques for design professionals*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Mant, S. (2007). *Desen eğitiminde yapılandırmacı öğrenme uygulamalarının etkililiği* (Dumlupınar Üniversitesi Örneği). Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Paksu, A. D. (2013). Investigation Of preservice elementary teachers' abilities on drawing geometric construction. *Kastamonu Education Journal*, 21(3), 827-840.
- Robinson, K. (2003). *Yaratıcılık aklın sınırlarını aşmak*. Nihal, G. Koldaş (Çev.). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Rockman, D. A. (2000). *The art of teaching art. A quide for teaching and learning the foundations of drawing-based art*. Oxford University Press.
- Sahasrabudhe, P. (2006). Design for learning through the arts. *International Journal of Education Through Art*, 2(2), 77-92.
- Sale, T., & Betti, C. (2004). *Drawing. a contemporary approach*. (fifth edition). Thomson Wadsworth.
- White, K. (2012). *Sanat okulunda öğrenilecek 101 şey*. İstanbul: Yem Yayınları.
- Yıldırım, R. (1998). *Yaratıcılık ve yenilik*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.